

LÀM RỂ YÊU TINH CHUỘT

*Cổ kiếm phiêu linh tứ bất cam
Trùng lai ứng vị cảm ân thâm
Phân cư bất tích phân kim cục
Do lượng khu khu ái đệ tâm*

BỒ TÙNG LINH ĐÀM QUANG HƯNG Dịch

Huyện Cao Mật, tỉnh Sơn Đông có gia đình họ Hê, gồm Hê ông, Hê bà và ba con trai. Con cả tên Sơn, tức Đại Lang, 40 tuổi, là thương gia, đi buôn ở huyện Mông Nghi, giữa vùng núi Mông và sông Nghi, ở phía tây Huyện Cao Mật, đã có vợ con, được cha mẹ cho cư ngụ ở dãy nhà ngang hướng đông. Con thứ tên Thủy, tức Nhị Lang, 29 tuổi, đem gia đình sang Sơn Tây lập nghiệp. Con út tên Điền, tức Tam Lang, 17 tuổi, chưa có vợ, là nho sinh, vẫn ở với cha mẹ.

Một hôm, Đại lang giông ngựa đi buôn ở Mông Nghi. Nửa đường, khi tới làng Trung Xá, gặp trời tối, Đại lang vào quán trọ thuê phòng. Thấy quán nào cũng hết phòng, Đại lang bèn giông ngựa về hướng nam để tìm chỗ ngủ. Tối một biệt thự vắng vẻ, để cổng ngỏ, Đại lang gặp mưa lớn, bèn phóng ngựa vào sân, buộc ở cột hiên, ngồi dưới mái tránh mưa. Bỗng có một ông lão mở cửa phòng khách bước ra, nói: "Ở ngoài này thì ướt hết, xin mời vào trong" mừng quá, Đại lang đem hành trang vào phòng thì thấy phòng trống, chẳng có bàn ghế giường chiếu chi cả. Như đọc được ý khách, ông lão nói: "Đây là nhà riêng của lão phu nên chẳng có bàn ghế giường chiếu như ở quán trọ. Thấy khách gặp mưa, lão phu ái ngại, nên mới mở cửa, mời khách vào nhà. Lão phu sẽ đem chiếc giường thấp ra đây để khách dùng tạm" rồi ông lão bước vào nhà trong.

Lát sau, ông lão đem ra một chiếc giường thấp đặt xuống sàn, mời Đại lang ngồi. Ông lão hỏi: "chẳng hay quý tính là chi?" Đại lang đáp: "Bản nhân họ Hê, tên Sơn" hỏi: "Quý quán ở đâu?" đáp: "Bản quán ở Cao Mật" Hỏi: "khách đi đâu mà qua đây?" Đáp: "Bản nhân đi buôn ở vùng Mông Nghi. Qua đây thấy trời tối, vào quán trọ thuê phòng song quán nào cũng hết phòng, nên phải đi về hướng nam tìm chỗ ngủ. Qua biệt thự này, thấy để cổng ngỏ, lại gặp mưa lớn, bản nhân mạo muội phóng ngựa vào đây tránh mưa: Ông lão nói: "Đi đường xa, chắc người ngựa đều đói. Để lão phu lo cho ngựa trước" Rồi ông lão đứng dậy, đi lấy cỏ đem ra hiên cho ngựa ăn. Sau đó, ông lão vào nói: "giờ này thì nhà lão phu chỉ còn có chút cơm nguội với rau dưa, sẽ xin đem lên mời khách, mong khách chẳng phiền"

Liêu Trai Chí Dị của Bồ Tùng Linh là bộ truyện ngắn được đọc nhiều nhất ở phương Đông. Nhiều dịch giả Việt Nam đã chuyển ngữ một số truyện chọn lọc, nhưng người đầu tiên dịch toàn tập Liêu Trai 480 truyện là Giáo sư Đàm Quang Hưng, vị thầy giáo môn toán nổi tiếng của miền Nam Việt Nam. Định cư tại Hoa Kỳ, ông Hưng từ nhiều năm qua đã là vị Giáo sư

toán học nổi tiếng và hiện vẫn tiếp tục dạy đại học tại vùng Houston, Texas và dành thì giờ nghiên cứu về văn học Hán Nôm. Liêu Trai Chí Dị Toàn Tập do Giáo sư Đàm Quang Hưng chuyển ngữ hiện đã được ấn hành đầy đủ, trọn bộ 8 cuốn, 3600 trang sách.

Liêu Trai thường được hiểu là chuyện hồ ly, chuyện ma, nhưng nhân năm Mậu Tý, xin mời quý vị đọc Liêu trai chuyện Chuột, trích từ Liêu Trai Chí Dị cuốn thứ 8. Để có bản dịch Liêu Trai Chí Dị này, bạn đọc có thể liên lạc trực tiếp với Nhà Xuất Bản Yên Thanh, 8515 Falstons Ridge Drive, Houston, Texas, điện thoại (281) 575-9753.

Rồi ông lão vào nhà trong đem ra một chiếc bàn thấp, kê sát giường mà nói: "Xin dùng tạm bàn này làm bàn ăn" Đại lang cảm ơn ông lão rồi hỏi: "Chẳng hay quý tính là chi?" Ông lão đáp: "Lão phu họ Cổ, tên Sĩ Hư" Hỏi: "Lão trượng có nhiều con chẳng?" đáp: "Vợ chồng lão phu được bốn đứa, song ba đứa đầu đều yếu tử, chỉ còn đứa út, là gái. Lúc này, lão phu thấy gia nữ đang ngủ say nên đi dọn cơm mời khách. Thế nhưng, khi xuống bếp, lão phu lại thấy thị đang dọn cơm."

Lát sau, Đại lang thấy một nữ lang mảnh mai yếu điệu, tuổi chừng 16, từ nhà trong, bưng rượu ra. Cổ lão giới thiệu: "Đây là gia nữ A Tiêm" A Tiêm nhìn Đại lang, mỉm cười, rồi quay vào nhà trong.

Thấy A Tiêm đẹp, Đại lang thầm nghĩ nếu A Tiêm còn độc thân thì mình sẽ hỏi cho Tam Lang.

Thành thì tốt, mà chẳng thành cũng có sao đâu! Vì thế, Đại lang lên tiếng: "Thưa lão trượng, quý tế là ai?" Cổ lão đáp: "Lão phu chưa có con rể. Mà lão phu cũng chưa hứa gã gia nữ cho ai cả" nghe Cổ lão nói, Đại lang mừng lắm.

Cổ lão rót rượu mời Đại lang. Đại lang đỡ chén rượu, nói lời cảm ơn.

Lát sau, A Tiêm bưng ra một mâm cơm thanh đạm, bày lên bàn, rồi lại quay vào nhà trong. Cổ lão mời Đại lang dùng bữa. Ăn uống xong, Đại lang đứng dậy, chấp tay, nói: "Được lão trượng ban cho quá nhiều ân huệ, bản nhân chẳng dám quên ơn. Thấy lão trượng có thịnh đức, bản nhân mới dám ngỏ lời bộc trực sau đây: bản nhân có chú em út, ở nhà gọi là Tam lang, 17 tuổi, còn độc thân, đang đi học, chẳng đến nỗi ngu dốt. Nay bản nhân chẳng ngại gia cảnh bản hàn, dám đường đột ngỏ lời cầu hôn lệnh ái cho gia đệ. Chẳng hay tôn ý thế nào?" Cổ lão liền lộ vẻ vui mừng mà đáp: "xin khách đừng nói thế. Lão phu có giàu đâu mà dám chê ai là bản hàn? Biệt thự này là của người ta chứ đâu có phải là của lão phu. Gia đình lão phu hiện đang ở nhờ. Nay được khách mời đi ở nơi khác, thì dấu nơi ấy chỉ có một túp lều, lão phu cũng tình nguyện đem cả gia đình đi ngay" Đại lang bèn chấp tay vái tạ. Cổ lão chấp tay đáp lễ, ân cần mời Đại lang đi nghỉ, rồi bước vào nhà trong.

Sáng sau, khi gà vừa gáy, Cổ lão đã dậy, bước ra phòng khách, giục Đại lang đi tắm. Rửa soạn hành trang xong, Đại lang nói: "Lão trượng đã ban ân cho cả hai anh em nên bản nhân xin thăm tạ lão trượng. Bây giờ bản nhân phải lên đường. Chừng hai tháng nữa, bản nhân sẽ trở lại đây để xin lão trượng ấn định cho ngày vu quy của lệnh ái" Cổ lão đáp: "chẳng dám" Đại lang bèn lấy tiền ra để lên bàn mà nói: "Xin lão trượng nhận cho chút tiền cơm" Cổ lão xoa tay, lắc đầu, nói: "Xin đừng làm thế. Thấy khách vào nhà tránh mưa, dấu là người lạ, lão phu cũng chẳng có lý do gì để nhận tiền cơm, huống chi là gia đình quý khách lại sắp làm thông gia với gia đình lão phu?" Đại lang đành phải cầm tiền lại, cảm ơn Cổ lão, rồi giông ngựa lên đường.

Hơn một tháng sau, Đại lang trở lại nhà Cổ lão

trước kỳ hẹn. Gần tới nơi, bỗng thấy một bà lão và một nữ lang, mặc tang phục trắng, đang đi trên đường. Đại lang nhìn kỹ thì nhận ra nữ lang là A Tiêm. Đại lang bèn xuống ngựa, dắt tới thăm hỏi. Nhìn thấy Đại lang, A Tiêm giật tay bà lão, thì thâm vào tai.

Khi Đại lang tới, bà lão hỏi: "phải chăng khách là Hề tiên sinh?" Đại lang đáp: "Thưa phải" rồi hỏi: "Phải chăng lão bà là thân mẫu của nương tử A Tiêm?" bà lão đáp: "Thưa phải" Đại lang hỏi: "chẳng hay Cổ lão nhà ta có được mạnh khỏe chẳng?" Cổ bà buồn rầu mà đáp: "Nửa tháng trước đây, gia phụ ra thăm vườn, chẳng may bị bức tường đổ đè chết. Mẹ con lão thân đã đem di thể đi mai táng ở khu rừng phía tây làng này" Đại lang hỏi: "dám hỏi lão bà với lệnh ái đi đâu đó?" Cổ bà đáp: "Mẹ con lão thân đi đi thăm mộ gia phụ" Đại lang hỏi: "bản nhân có thể đi theo được chẳng?" Cổ bà lắc đầu, đáp: "Đa tạ tiên sinh. Xin tiên sinh cứ đi thu xếp công việc, đến cuối giờ Dậu (7:00 giờ tối), mẹ con lão thân sẽ trở lại chỗ này chờ tiên sinh" rồi dẫn A Tiêm đi về hướng tây. Đại lang bèn gióng ngựa vào quán nước trong làng Trung Xá ngồi chờ.

Đến cuối giờ Dậu, khi Đại lang gióng ngựa trở lại chỗ cũ thì thấy Cổ bà và A Tiêm đã đứng đó. Đại lang bèn xuống ngựa, dắt ngựa đi theo Cổ bà. Dọc đường, Cổ bà than thở: "Trước kia, khi gia phụ còn tại thế, lão thân rất sung sướng, đầy đủ. Giờ đây, gia phụ đã mất, lão thân rất khổ sở, cô đơn" rồi bật khóc, khiến Đại lang phải an ủi. Cổ bà gạt nước mắt mà nói: "Ở làng này, nhân tình chẳng được tốt, mẹ góa con cô khó bề sinh sống. Bây giờ gia nữ đã là em dâu tiên sinh, lão thân trộm nghĩ tiên sinh chẳng nên để gia nữ ở đây lâu. Sáng mai, nếu tiên sinh cho mẹ con lão thân được theo về Cao Mật thì tốt quá." Đại lang đáp: "Bản nhân xin lãnh ý"

Về nhà, Cổ bà thấp đèn, ngồi nói chuyện với Đại lang. Cổ bà hỏi: "Lão thân muốn nhờ tiên sinh giúp cho một việc, chẳng hay tôn ý ra sao?" Đại lang hỏi: "Xin lão bà cho biết là việc chi?" Cổ bà đáp: "Cách đây hơn một tháng tiên sinh có ước với gia phụ là sẽ trở lại đây để ấn định ngày vu quy cho gia nữ. Vì thế, lão thân đã đem thóc để dành ra bán, chỉ chừa lại có 20斛 để đem về Cao Mật. Vừa rồi, lão thân chợt nghĩ tại sao mình chẳng bán hết đi, rồi đem tiền về Cao Mật, mua thóc ở đó thì có tiện hơn không?" Đại lang nói: "Lão bà nghĩ chí phải. Thế nhưng, sớm mai đã lên đường, đâu còn thì giờ đi kiếm khách mua?" Cổ bà đáp: "Lão thân có khách mua quen" Đại lang hỏi: "Thưa là ai?" Cổ bà đáp: "Là Đàm ông, tên Nhị Tuyền. Nay lão thân muốn nhờ tiên sinh đem một túi thóc mẫu tới cho Đàm ông coi" Đại lang nói: "Xin lão bà cho biết nhà Đàm ông ở đâu?" Cổ bà đáp: "Ở thôn Bắc. Tiên sinh cứ gióng ngựa đi về hướng Bắc chừng năm dặm thì sẽ thấy cổng thôn. Nhà Đàm ông là ngôi nhà đầu tiên ở bên trong cổng" Đại lang hỏi: "Lão bà muốn bản nhân nói với Đàm ông như thế nào?" Cổ bà đáp: "Xin tiên sinh buộc ngựa ở ngoài đường, gõ cổng xin vào gặp Đàm ông, tự giới thiệu là thông gia của Cổ bà ở thôn Nam, nói rằng Cổ bà muốn bán rẻ cho Đàm ông 20斛 thóc để lấy tiền làm lộ phí, xin Đàm ông cho

người tới ngay nhà Cổ bà chở thóc về, rồi xin tiên sinh trao túi thóc mẫu cho Đàm ông coi" Đại lang nói: "Bản nhân xin đi ngay"

Cổ bà bèn đứng dậy, đi lấy một túi thóc ra trao cho Đại lang. Đại lang liền lên ngựa, ra roi cho ngựa phóng tới thôn Bắc, buộc ngựa ở ngoài đường, rồi tới gõ cổng ngôi nhà đầu tiên ở trong thôn

Có một nam tử bụng phệ ra mở cổng. Đại lang tự giới thiệu rồi xin được gặp Đàm ông. Nam tử tự nhận là Đàm ông. Đại lang bèn nói lời Cổ bà dặn, trao túi thóc cho Đàm ông, rồi xin cáo biệt, về báo cho Cổ bà hay.

Lát sau, có hai gia nhân nhà Đàm ông, một cao một lùn, dắt 5 con la tới nhà Cổ bà. Cổ bà bèn bảo Đại lang, A Tiêm và hai gia nhân dắt la đi theo mình tới cửa hầm thóc. Cổ bà nhờ Đại lang vào trong chuyển thóc ra miệng hầm để mình chuyển cho A Tiêm đổ vào các斛 trên lưng la. Khi các斛 đã đầy, gia nhân cao dắt ba la, gia nhân lùn dắt hai la, cùng về nhà Đàm ông. Rồi hai gia nhân ấy lại dắt la tới nhà Cổ bà thêm ba chuyến nữa.

Đến chuyển chót, hai gia nhân đưa vàng ra trả Cổ bà, rồi xin cáo biệt. Cổ bà bèn bảo gia nhân cao dắt ba la về trước, trình với Đàm ông rằng Cổ bà mượn tạm gia nhân lùn ở lại làm việc. Khi gia nhân cao đã ra về, Cổ bà bảo gia nhân lùn đem hai斛 thóc theo mình sang gửi bên hàng xóm. Sau đó, Cổ bà về nhà dọn dẹp, giục mọi người đi ngủ sớm, để sáng sau có sức lên đường.

Mới đầu giờ gần (3:00 giờ sáng), Cổ bà đã đánh thức mọi người dậy. Cổ bà và A Tiêm chung một la, bảo gia nhân lùn cưỡi la kia, cùng gióng la theo ngựa Đại lang về phương đông. Đi được chừng 30 dặm, tới một ngôi chợ bên đường, Cổ bà vào chợ thuê ngựa dắt ra, trả công và trả la cho gia nhân lùn, dặn dắt la về hàng xóm nhà mình, xin lại hai斛 thóc, chở về cho Đàm ông.

Khi ba người đi tới nhà Đại lang ở Cao Mật, Cổ bà bảo A Tiêm đứng ở ngoài cổng với mình, để Đại lang vào nhà thưa chuyện trước với ông bà Hề. Mừng quá, ông bà Hề vội chỉnh lại y phục, ra phòng khách ngồi chờ, bảo Đại lang ra cổng mời Cổ bà và A Tiêm vào. Hai bên chuyện trò vui vẻ.

Ông bà Hề bèn gọi Tam Lang ra phòng khách để giới thiệu mọi người với nhau. Rồi Hề ông chọn ngày làm lễ thành hôn cho Tam lang và A Tiêm, sai gia nhân dọn dẹp dây ngang hướng tây để Cổ bà và A Tiêm cư ngụ.

Đến ngày làm lễ thành hôn, tiệc tùng rất vui vẻ. Trong buổi lễ, Cổ bà cho A Tiêm rất nhiều của hồi môn. Vợ chồng A Tiêm và Tam lang rất tương đắc.

Tính A Tiêm rất ít nói, ít giận hờn. Ai nói chuyện với A Tiêm cũng công nhận A Tiêm cười nhiều, nói ít. A Tiêm làm việc rất chăm chỉ, kéo sợi dệt vải luôn tay, nghỉ ngơi rất ít. Vì thế cả gia đình ông Hề đều quý mến A Tiêm, và Tam lang cũng yêu thương vợ hơn.

Một hôm, A Tiêm nói với chồng: "Đại lang nhà mình đi buôn ở huyện Mông Nghi thường ghé vào các quán trọ trong làng Trung Xá ngủ qua đêm. Vậy thiếp nhờ lang quân nói với Đại lang rằng, nếu Đại lang có tới làng Trung Xá thì nhớ đừng dẩu động chi đến chuyện gia đình họ Cổ nhà

thiếp" Tam lang gật đầu.

Bốn năm sau. Tất cả các gia đình nhà họ Hề ở Cao Mật đều làm ăn phát đạt, thịnh vượng. Tam Lang thì được nhận vào học ở trường huyện.

Một hôm, Đại lang lại đi buôn ở huyện Mông Nghi. Tới làng Trung Xá, gặp trời tối, Đại lang vào trọ trong quán Mai Hoa. Tối ấy, Đại lang ra quây, ngồi ôn chuyện cũ với chủ quán. Đại lang thuật: "bốn năm trước đây, có lần bản nhân đi tới làng này thì trời vừa tối. Vào quán trọ thuê phòng thì quán nào cũng hết phòng. bản nhân đành gióng ngựa đi về hướng nam tìm chỗ ngủ. Chợt thấy một biệt thự vắng vẻ, để cổng ngõ, lại gặp mưa lớn, bản nhân liền phóng ngựa vào hiên, ngồi tránh mưa. Thế rồi bản nhân được Cổ ông, chủ nhân biệt thự, cho vào phòng khách ăn uống và ngủ nhờ qua đêm"

Chủ quán lắc đầu, nói: "Quý khách lầm rồi. Biệt thự ấy là của gia bá (bác ruột tôi) cho người ta thuê. Mười năm trước đây, người thuê thấy biệt thự có nhiều điều quái dị nên trả lại cho gia bá. Từ đó, biệt thự bị bỏ hoang" thấy Đại lang tỏ vẻ chưa tin, chủ quán nói tiếp: "biệt thự bị bỏ hoang đã từ mười năm nay, có ai dám vào coi đâu? Bốn năm trước đây, một sáng, gia bá tình cờ đi qua biệt thự, thấy bức tường sau nhà bị đổ, bèn vào coi thì thấy gạch đê lên một con chuột già, to lớn khác thường. Thấy chuột còn ngo ngoáy cái đuôi, hồi lâu mới chết, gia bá về bảo đám gia nhân hiếu kỳ chạy tới mà coi. Khi tới nơi, đám gia nhân chẳng thấy xác chuột nào cả. Người ta đồn rằng chuột già ấy là yêu tinh chuột. Mười hôm sau, gia bá thuê thợ xây lại bức tường thì biệt thự chẳng còn chuyện chi quái dị nữa. Vì thế, ba năm trước đây mới có người tới thuê biệt thự ấy để cư ngụ."

Khi trở về nhà ở Cao Mật, Đại lang thầm nghĩ chắc A Tiêm chẳng phải là người, nên thuật chuyện ấy với song thân. Ông bà Hề cũng nửa tin nửa ngờ. Đại lang để ý xem Tam lang có được khỏe mạnh không và đối xử với A Tiêm như thế nào thì thấy Tam lang vẫn bình thường và vẫn yêu thương vợ. Lâu dần, câu chuyện A Tiêm chẳng phải là người được thì thầm bàn tán trong cả họ Hề ở Cao Mật. Mọi người đều ngờ A Tiêm và lo lắng cho Tam lang.

Biết chuyện, một đêm A Tiêm nói với chồng: "Thiếp kết duyên với lang quân đã được trên bốn năm. Trong thời gian ấy, thiếp chưa hề làm điều gì sai trái. Nay cả họ Hề ở Cao Mật đều nghi thiếp là con gái của yêu tinh chuột chứ chẳng phải là người nên thiếp muốn đi xa, để cho lang quân được tự do kén vợ khác" nói xong, A Tiêm khóc thút thít.

Tam lang bèn khuyên giải vợ: "nàng biết ta đã yêu thương nàng như thế nào rồi! Từ khi nàng về nhà này thì cả họ Hề ở Cao Mật đều làm ăn phát đạt, thịnh vượng. Vậy thì, có người nào trong họ Hề này dám đem cái phúc trạch của mình ra so với cái phúc trạch của nàng hay không?" A Tiêm buồn rầu mà đáp: "Lang quân yêu thương thiếp như thế nào, há thiếp lại chẳng biết hay sao? Tuy câu chuyện phúc trạch mà lang quân vừa nói là đúng, song thiếp vẫn e thân thiếp chỉ như chiếc quạt mùa hè mà thôi. Đến khi có gió mùa thu thì sẽ chẳng ai còn cần đến chiếc quạt ấy nữa" Tam

阿織
 故劍難尋
 不忍重來
 應為感
 恩
 亦
 不
 惜
 金
 兼
 猶
 法
 區
 一
 愛
 弟
 心

lang phải an ủi vỗ về vợ mãi, A Tiêm mới hơi nguôi.

Tuy chẳng thấy A Tiêm khác thường song Đại lang vẫn ngờ A Tiêm chẳng phải là người. Hàng ngày, mỗi khi nhìn thấy A Tiêm, Đại lang lại nói bóng gió bâng quơ: "Nhà mình có chuột! Chắc phải ra chợ mua mèo" tuy chẳng kinh hãi, song A Tiêm cũng buồn rầu.

Một tối, A Tiêm nói với chồng: "Gia mẫu bị cảm mạo. Đêm nay thiếp phải sang bên ấy ngủ để săn sóc" Tam lang đòi theo sang vấn an nhạc mẫu, song A Tiêm nói nên để cho Cổ bà nghỉ ngơi, sáng sau hãy sang.

Sáng sau, khi Tam lang sang phòng Cổ bà gõ cửa thì chẳng thấy ai lên tiếng. Sinh nghi, Tam lang phá cửa mà vào, thì thấy trong phòng trống không. Kinh hãi quá Tam lang gào thét âm ỉ, sai gia nhân đi tìm Cổ bà và A Tiêm. Thế nhưng chẳng ai tìm thấy tung tích gì. Buồn quá, Tam lang gầy độc đi. Trong khi ấy, ông bà Hề và Đại

lang lại cho là Tam lang may mắn, khuyên nên cưới vợ khác, song Tam lang chẳng nghe.

Hơn một năm sau.

Thấy Cổ bà và A Tiêm đã biệt tăm, Tam lang chẳng sai gia nhân đi tìm nữa.

Vì cứ bị gia đình giục cưới vợ khác, Tam lang đành phải mua một nàng hầu, song Tam lang chỉ yêu thương có A Tiêm mà thôi.

Hai năm sau.

Cả họ Hề ở Cao Mật đang làm ăn phát đạt, bỗng bị phá tán, lụn bại. Vì thế, có nhiều người trong họ lại muốn đi tìm A Tiêm về cho Tam lang. Một người em chú bác của Tam Lang, là Hề Lam, cũng muốn như thế.

Một hôm, Hề Lam sang huyện An Giao thu xếp công việc. Tới nơi, Hề Lam đến thăm người em họ là nho sinh họ Lục. Lục sinh vốn vãi, giữ Hề Lam ở lại ngủ qua đêm. Vì lạ nhà, khó ngủ, nửa đêm Hề Lam nghe thấy tiếng nữ lang hàng xóm than khóc rất thảm thương. Sáng ra, vì bận công

việc, Hề Lam quên bẵng chuyện nữ lang than khóc. Thu xếp xong công việc, Hề Lam lại đến ở nhà Lục sinh một đêm để sáng sau lên đường về Cao Mật.

Nửa đêm hôm ấy, Hề Lam lại nghe thấy tiếng nữ lang hàng xóm than khóc. Sáng sau, trước khi lên đường, Hề Lam hỏi Lục Sinh: "Bữa trước, ngủ ở đây, nửa đêm, ngu huynh nghe thấy tiếng nữ lang khóc rất thảm thương. Đêm qua, ngu huynh lại nghe thấy như thế. Vậy nữ lang ấy là ai?" Lục sinh đáp: "Đó là con bà lão hàng xóm. Vì bà lão mới mất nên con thương xót mẹ mà khóc" Hề Lam hỏi: "Gia đình ấy chỉ có hai mẹ con thôi ư?" Lục sinh gật đầu. Hề Lam lại hỏi: "Gia đình ấy là hàng xóm của hiền đệ đã lâu chưa?" Lục sinh đáp: "cũng lâu rồi! Ba năm trước đây, đệ thấy một bà lão góa chồng dắt con gái tới thuê căn nhà hàng xóm. Chủ căn nhà là giám sinh họ Tạ, tên Hiền. Thấy gái đẹp, Tạ Hiền muốn lấy nàng làm nàng hầu, bèn đem tiền biếu bà lão, song bị cự tuyệt. Tháng trước, bà lão chết, Tạ Hiền lại đem tiền tới biếu nữ lang, song lại bị cự tuyệt. Tuy nhiên, Tạ Hiền vẫn nói là khi nữ lang cảm thấy cô đơn, thì y sẽ chiếm được" Hề Lam hỏi: "Hiền đệ có biết lai lịch của bà lão và nữ lang ấy ra sao không?" Lục sinh lắc đầu, đáp: "Vì hàng ngày, hai mẹ con chỉ đóng cửa ở trong nhà, nên chẳng ai biết lai lịch của họ ra sao cả" Hề Lam hỏi: " Thế hiền đệ có biết họ tên của bà lão và nữ lang ấy không?" Lục sinh gật đầu, đáp: "Có. Bà lão họ Cổ, còn nữ lang tên A Tiêm" nghe thấy thế, Hề Lam lộ vẻ kinh hãi, nói: "Nếu thế thì nữ lang ấy là chị dâu của ngu huynh rồi!" Lục sinh ngỡ ngác hỏi: "Sao lại thế?" Hề Lam đáp: "Ngu huynh có người anh chú bác là Hề Diên, ở nhà gọi là Tam lang, vợ Tam lang là Cổ A Tiêm, chính là nữ lang hàng xóm nhà hiền đệ" Hề Lam hỏi: "sao hai mẹ con lại bỏ Cao Mật, sang đây thuê nhà?" đáp: "ngu huynh chẳng rõ, song chắc là hai vợ chồng có chuyện xích mích"

Nói xong, Hề Lam vùng chạy sang gõ cửa nhà hàng xóm. Có một nữ lang ở trong nhà đi ra, đưa ống tay áo gạt nước mắt, nói qua khe cửa: "Ai hỏi chi đó? Thiếp chẳng dám mở cửa vì trong nhà chẳng có nam nhân" ghé mắt dòm qua khe cửa, nhận ra nữ lang đúng là chị dâu mình, Hề Lam bèn lên tiếng: "Đệ là Hề Lam, con chú bác với Tam lang đây mà. Tẩu tẩu mở cửa cho đệ vào nói chuyện" nhận ra tiếng nói quen thuộc của Hề Lam, A Tiêm liền mở cửa, mời Hề Lam vào.

Hề Lam hỏi thăm về cuộc sống của Cổ bà và A Tiêm trong ba năm qua. A Tiêm sụt sùi buồn bã, kể lể mọi nỗi. Rồi A Tiêm hỏi: " Trong ba năm qua, Tam Lang ra sao?" Hề Lam đáp: "Từ ngày lệnh mẫu và tẩu tẩu bỏ đi, Tam lang thương nhớ tẩu tẩu quá độ nên khổ sở lắm. Cả nhà khuyên nên cưới vợ khác, song Tam lang nhất định chẳng nghe. Khi bị gia đình thúc giục, Tam lang mới bỏ tiền ra mua một nàng hầu. Tam lang tâm sự với đệ rằng tuy đã mua nàng hầu, song Tam lang chỉ yêu thương có một mình tẩu tẩu mà thôi" Rồi Hề Lam nói tiếp: "Đệ từ Cao Mật sang đây thu xếp công việc. Hôm nay thu xếp xong, đệ sắp trở về Cao Mật thì được gặp tẩu tẩu. Vậy đệ xin đi thuê xe ngựa, chở tẩu tẩu cùng về Cao Mật" A Tiêm buồn rầu, lắc đầu mà đáp: "chẳng được đâu. Hiền

đệ về một mình đi" Hề Lam thở dài mà nói: "Bát đĩa còn có khi xô. Vợ chồng nào cũng có lúc xích mích, nhưng rồi lại hòa. Sao tẩu tẩu giận dai như thế?" A Tiêm lắc đầu mà đáp: "Chẳng phải là ngu tẩu giận Tam lang đâu" Hỏi: "nếu thế thì vì lý do gì?" đáp: "Vì trong họ Hề, ai cũng bàn tán về chuyện ngu tẩu chẳng phải là người, rồi có kẻ còn muốn sát hại ngu tẩu và gia mẫu nữa. Vì thế ngu tẩu mới phải đưa gia mẫu đi trốn. Nay ngu tẩu còn mặt mũi nào mà trở về Cao Mật chung sống với những kẻ chẳng coi mình là đồng loại?" Hề Lam hỏi: "Bây giờ Tam lang phải làm thế nào thì tẩu tẩu mới chịu về?" A Tiêm đáp: "Nhờ hiền đệ nói với Tam lang rằng nếu muốn ngu tẩu về thì phải cho ngu tẩu ở riêng chứ ngu tẩu nhất định chẳng chịu ở chung với gia đình Đại lang nữa. còn nếu Tam lang chẳng muốn sống chung với ngu tẩu thì ngu tẩu sẽ ở lại đây, rồi sẽ tự tử bằng độc dược" Hề Lam bèn xin cáo biệt, về thuật chuyện cho Lục sinh nghe. Rồi Hề Lam từ giả Lục Sinh mà về Cao mật.

Tới quê, Hề Lam sang nhà Tam lang, thuật lại đầu đuôi câu chuyện, cho biết chỗ ở của Lục Sinh và A Tiêm.

Nghe chuyện xong, ngay đêm ấy, Tam lang thuê xe sang An Giao, tìm tới nhà A Tiêm. Gặp nhau, hai vợ chồng ôm nhau mà khóc. Tam lang hứa với vợ rằng khi về tới nhà, mình sẽ xin cha mẹ cho hai vợ chồng ra ở riêng ngay. A Tiêm bèn thuận theo chồng về Cao Mật.

Sáng sau, Tam lang báo cho Tạ Hiền biết là A Tiêm sẽ trả nhà.

Chẳng ngờ Tam lang tìm ra được ở của vợ, Tạ Hiền hết hy vọng dụ dỗ A Tiêm, bèn quyết làm khó dễ. Tạ Hiền tính tiền nhà ba năm, trị giá 30 hộc thóc. Nghe thấy thế, Tam lang kinh hãi, hỏi vợ: "bây giờ mình chẳng có đủ thóc để trả cho Tạ Hiền thì biết làm sao?" A Tiêm đáp: "Lang quân chớ lo. Trong ba năm qua, thiếp đã để dành được 30 hộc thóc" rồi dắt chồng đi coi kho. Tam lang mừng quá, tới báo cho Tạ Hiền hay. Tạ Hiền tức tối lắm, nói: "bản nhân cho thuê nhà, chỉ lấy tiền, chẳng lấy thóc" Tam lang về hỏi vợ tại sao Tạ Hiền cứ muốn làm khó dễ vợ chồng mình? A Tiêm bèn thuật lại chuyện Tạ Hiền o bế Cổ bà và dụ dỗ mình. Nghe xong, Tam lang nổi giận, dẫn vợ sang thăm Lục Sinh, nói muốn nạp đơn lên quan tể An Giao, kiện Tạ Hiền về tội dụ dỗ vợ mình. Lục sinh ngăn cản, nói chẳng nên gây thù chuốc oán, mà chỉ nên thu xếp cho êm thấm để đưa vợ về Cao Mật.

Tam lang nói: "Bây giờ vợ chồng bản nhân chỉ có thóc thôi" Lục sinh nói: "Để đệ bán thóc lấy tiền cho" rồi Lục sinh đi mời tất cả bà con bạn bè thân sơ trong vùng tới mua thóc giùm vợ chồng A Tiêm. Số người hưởng ứng rất đông, chỉ trong một buổi sáng mà Lục Sinh đã bán giùm được hết 30 hộc thóc. Lục sinh thu tiền, kiểm điểm kỹ lưỡng, rồi dẫn A Tiêm và Tam Lang tới nhà Tạ Hiền mà trả tiền sòng phẳng. Tạ Hiền nhận đủ tiền, tức tối lắm, song cũng chẳng làm chi được.

Lục sinh đề nghị để mình giơng xe cho hai vợ chồng về Cao Mật. Hai vợ chồng cảm ơn Lục Sinh hết lời. Tới nhà, hai vợ chồng xuống xe, vái tạ Lục Sinh. Lục Sinh đáp lễ rồi quay xe trở về Giao An.

Tam lang dẫn vợ vào nhà chào cha mẹ, xin cha mẹ cho phép vợ chồng mình được ra ở riêng. Ông bà Hề bèn an ủi hai vợ chồng, rồi chấp thuận lời thỉnh cầu của con.

A Tiêm bèn bỏ cửa hồi môn ra mua một căn nhà nhỏ ở xa nhà ông bà Hề, rồi hai vợ chồng cùng nàng hầu dọn ra đó ở. A Tiêm lại thuê thợ xây cất một kho chứa thóc lớn ở sau nhà. Thấy trong nhà chẳng có lấy một đấu thóc mà A Tiêm lại cho xây cất một kho chứa thóc lớn như thế, bà con bạn bè đều lấy làm lạ, cho là A Tiêm mắc chứng điên khùng.

Hơn một năm sau.

Khi thấy kho chứa thóc nhà Tam lang đầy ắp, bà con bạn bè mới kinh ngạc, thăm phục tài kinh doanh của A Tiêm.

Lại hai năm sau.

Nhà Tam lang trở thành một phú gia ở trong vùng hai vợ chồng bèn xây cất một ngôi nhà mới, lớn nhất huyện Cao Mật, rồi nuôi rất nhiều gia nhân, tì nữ.

Ít lâu sau, khi thấy nhà Đại lang cứ phá tán, lụn bại dần, A Tiêm bèn bảo chồng dẫn mình đi mời ông bà Hề đến nhà mình cư ngụ để dễ bề phụng dưỡng vì nhà mình có nhiều kẻ hầu người hạ. A Tiêm lại sai gia nhân đem gạo tiền tới biếu Đại lang. Đại lang cảm động lắm, hối hận là mình đã làm điều sai quấy. Thế rồi thành lệ, cứ mỗi đầu tháng là A Tiêm lại sai gia nhân đem gạo tiền tới chu cấp cho gia đình Đại lang.

Thấy vợ hành động như thế, Tam lang mừng lắm, nói: "Đàn bà thường có khí độ hẹp hòi, song ta thấy nàng lại rất rộng lượng. Ta có thể tự hào rằng ta đã có được một người vợ chẳng biết thù oán là gì" A Tiêm đáp: "Thực ra thì Đại lang là người tốt, chỉ có điều mê tín quá mà thôi. Nếu Đại lang chẳng tốt, chẳng thương chú em út, thì sao thiếp có thể kết duyên được với lang quân?"

Từ đó, trong đại gia đình nhà họ Hề, chẳng còn chuyện chi quái dị xảy ra nữa./.

Chuột Làm Trò

Huyện Trường An, tỉnh Thiểm Tây, có nghệ nhân sinh nhai bằng nghề nuôi chuột, dạy chúng làm trò, đem chúng ra chợ trình diễn để xin tiền khán giả.

Nghệ nhân làm một cái trống, đóng một giá gỗ theo hình một tầng lầu hý viện, nuôi một tá chuột, cho bốn con đeo mặt nạ, bốn con mặc áo quần, bốn con đội nón mũ, rồi dạy chúng làm trò.

Hàng ngày, nghệ nhân cho đàn chuột vào túi vải, đeo ở sau lưng, máng giá gỗ lên vai, ôm trống ra chợ trình diễn.

Tới chỗ đông người, nghệ nhân dừng chân, đánh trống, rồi cất tiếng hát ca khúc trong một vỏ tuồng xưa. Nghe tiếng hát, tức thì đàn chuột bò ra lưng nghệ nhân, leo lên vai, rồi leo lên tầng lầu trên giá gỗ, hai chân sau đứng thẳng như hai chân người, hai chân trước múa may uyển chuyển như hai tay vũ nữ.

Nghệ nhân hát ca khúc nào thì đàn chuột múa vũ điệu ăn nhịp với ca khúc ấy, chẳng khác chi các vũ nữ trong một gánh hát.

Chuột Nghĩa Hiệp

Tiên sinh họ Dương, tên Thiên Nhất và tiên sinh họ Trương, tên Lịch Hữu, cùng là chỗ quen biết với bản nhân. Dương Quân thuật chuyện:

Một hôm, Dương Quân đang ngồi chơi ở vườn sau nhà, bỗng nhìn thấy hai con chuột từ trong nhà chạy ra vườn. Đột nhiên có con rắn từ đâu phóng tới, tấp một con chuột mà nuốt chửng. Thấy thế, con chuột kia trừng hai mắt tròn như hai hạt đậu mà nhìn con rắn. Vì đã no, rắn trườn mình vào hang ở hàng rào cuối vườn. Khi rắn vừa lọt nửa thân mình vào hang thì đột nhiên chuột chạy tới cắn chặt lấy đuôi rắn. Giận quá, rắn trườn mình trở ra. Chuột bèn nhả đuôi rắn, phóng đi mất. Rắn quăng mình đuổi theo. Chẳng bắt được chuột, rắn lại trườn mình vào hang. Khi vừa lọt nửa thân mình vào hang thì lại bị chuột chạy tới cắn chặt lấy đuôi nên rắn lại trườn mình trở ra. Mọi việc cứ tái diễn như thế đến mười lần. Sau cùng, tựa hồ như hiểu ý chuột, rắn nhả con chuột đã bị nuốt ra, rồi trườn mình vào hang.

Chuột bò tới gửi bạn. Thấy bạn đã chết, chuột kêu chít chít, rồi ngậm đuôi bạn mà kéo đi.

Trương quân bèn làm một bài hành khen con chuột nghĩa hiệp, gọi là Nghĩa Thử Hành, còn bản nhân thì ghi câu chuyện ấy vào đây.

Bồ Tùng Linh
Đàm Quang Hưng dịch

MD AUTO SALES

Chúc Mừng Năm Mới

Chuyên bán và trao đổi các loại xe cũ
Chúng tôi có nhận Visa & Master Card.

Finance dễ dàng.

Có dịch vụ Notary Public.

Nhân dịp xuân về MD AUTO SALE

Xin chân thành cảm ơn quý khách hàng đã ủng hộ chúng tôi trong thời gian qua

và kính chúc quý khách một năm mới

AN KHANG THỊNH VƯỢNG.

15031 Jackson St, Midway City, CA 92655

Tel: (714) 799-1305 * Cel: (714) 717-9242

MÁI TÂY HIÊN

10567 Bolsa Ave., Garden Grove, CA 92843

714. 265.5900

- Không khí ấm cúng, thân mật và gia đình.
- Có chỗ uống cà phê ngoài trời yên tĩnh và thoải mái.
- Đặc biệt có hai máy Keno.
- Có Scratcher (vé số cạo) tỉ lệ trúng nhiều.
- Có Internet Access.
- Có nhiều chỗ đậu xe phía trước và phía sau.

*Mái Tây Hiên xin kính chúc
bạn đọc và các thân hữu
một năm mới đầy vui tươi và thỏa mãn*

NGHĨA Cảm Tạ.

